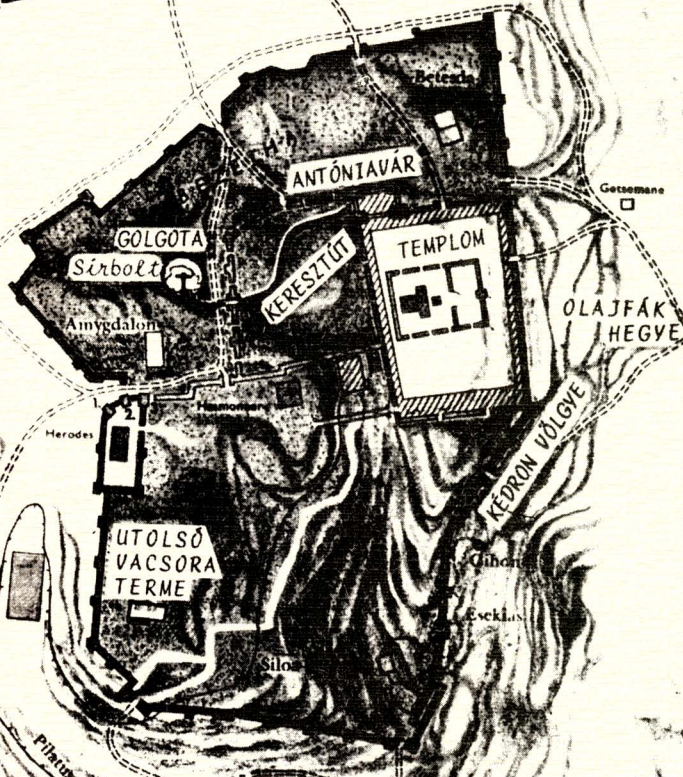

A KERESZTÚT

JERUZSÁLEM Kr.u.33.

KERESZTÚT

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
AZ APOSTOLI SZENTSZÉK KÖNYVKIADÓJA
BUDAPEST, 1986

**A BEVEZETŐT ÉS A TURINI LEPELRŐL SZÓLÓ RÉSZT
TERES GUSZTÁV S. J. ÍRTA**

ISBN 963 360 265 9

**A KIADÁSÉRT FELEL: DR. ÁKOS GÉZA IGAZGATÓ
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: FONYÓDI OTTÓ**

**SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
1053 BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS U. 1
A SZEDÉST A SZENT ISTVÁN TÁRSULAT VÉGEZTE**

**Készítette: a Tiszabábolnai Rákóczi Mgtsz ipari ágazata
Felelős vezető: Chilke Ede**

A KERESZTÚT

1. Értelme

Jézus keresztútja a megváltás isteni drámájának csúcspontjára vezet. Itt születik az új ember, újjáteremtve Isten tökéletes képmására Krisztusban:

Ő a láthatatlan Isten képmása, benne teremtett mindent a mennyben és a földön. Ő az Egyháznak is feje és eredete, mint elsőszülött a holtak közül . . . , aki a kereszten a saját vérével szerzett békességet (Kol 1, 15–20.)

Feltámadása után az apostolok bátran hirdették, hogy a kereszt a győzelem és dicsőség útja, nem a vereség és nem a gyalázat jele.

Krisztus keresztje mutatja az ember végső győzelmét a szenvedés és halál felett. Az Atya akarata örökké boldog életünk a feltámadás dicsőségében, nem pedig a szenvedés és halál. Ezért tanított minket így imádkozni:

Legyen meg a Te akaratod, miként a mennyben, úgy itt a földön is!

Krisztus önként és szabadon vállalta a kereszthalált hogy meggyőzzön minket üdvözítő szeretetéről. Így mutatta meg, hogy valóban Isten Fia, ő az élet és halál feltétlen Ura, aki új életre tudja kelteni még az átszúrt szívvel elvérzett embert is. Világosan kijelentette:

„Azért szeret engem az Atya, mert feláldozom életemet értetek. Senki sem veszi el tőlem, önként adom oda. Mert hatalmam van, hogy odaadjam életemet, és van hatalmam, hogy vissza is vegyem.” (Jn 10, 17–18.)

2. Története

A keresztút az a másfélkilóméteres útszakasz, amelyen Jézus a keresztet hordozta. Ez az út a Templom jobboldalán álló Antónia-vártól haladt Jeruzsálem utcáin a nyugati városkapun át fel a Golgotára.

Egy régi hagyomány szerint Mária, Jézus édesanyja gyakran végigjárta ezt a utat Fia feltámadása után, hogy így megemlékezzen szenvedéséről. Néhány hű tanítvány kíséretében lassan és elgondolkodva ment az utolsó

vacsora termétől az Antónia-várhoz, onnan tovább a keresztúton fel a Golgotára és a sírbolthoz. Azután visszatértek „abba a terembe, ahol együtt szoktak lenni. Mindnyájan egy szívvel s lélekkel állhatatosan imádkoztak Jézus anyjával, Máriával együtt”. (Ap Csel 1, 13–14)

Euszebiosz és Szent Ambrus püspökök a 4. században leírták, hogy Szent Ilona, Nagy Konstantin császár anyja, hogyan kerestette meg Jézus keresztjét és építtette fel az első templomot a Golgotán a 320-as években. Később felállítottak néhány emléktáblát is a keresztút egyes helyein.

A 15. században már 12 márványtábla vagy emlékmű állt a keresztút mentén Jeruzsálemben. Ezeket stációknak vagy állomásoknak nevezték. A zarándokok megálltak az emlékművek előtt s egy kis szünetet tartottak az úton, hogy imádkozzanak és gondolkodjanak az eseményről, amely a felirat szerint ott történt.

Az 1600-as években alakult ki a keresztút végleges formája a 14 stációval. A ferences P. Antonio Daza volt az első, aki leírta a stációk történetét a Ielkigyakorlatos könyvében (*Exercicios espirituales*, 1620). Elmélkedéseit az

evangéliumi elbeszélésekre és hiteles egyházi hagyományokra építette.

A keresztút tisztelete és gyakorlata ezután egyre jobban elterjedt a keresztény országokban. Mivel a legtöbb hívőnek sohasem volt alkalma a Szentföldre zarándokolni, a nyugati városokban is kezdtek építeni keresztutakat a jeruzsálemi mintájára. A szabadtéri keresztutakon minden állomást egy-egy kis kápolna vagy emlékmű jelzett a megfelelő felirattal. A legnépesebb zarándokhelyeken, mint Lourdes-ban és Fatimában, embernagyságú szobrok ábrázolják az egyes stációk történetét. Ma már minden katolikus templomban van egy megszentelt keresztút. Az állomásokat 14 megszámozott kép, festmény vagy dombormű jelzi. Ezeket a stációkat a római rituáléban előírt szertartással áldják meg.

Az Anyaszentegyház teljes bűcsút engedélyezett azoknak, akik a keresztutat a kegyelem állapotában végzik.

A keresztúttal járó bűcsút nem csak magunknak nyerhetjük meg. Felajánlhatjuk egy olyan lélekért is, aki esetleg még a tisztító tűzben bűnhődik a földi életében elkövetett bűnei miatt. Így sok lelket kiszabadíthatunk a tisztí-

tótüzből, akik ezért biztosan hálások lesznek és egyszer még nekünk is segíthetnek a más-világon. – Mindez az Egyház hagyományos tanítása.

3. Gyakorlata

A kereszthúthoz nincsenek előírva meghatározott imák. A századok folyamán kialakult és jóváhagyott gyakorlat szerint mégis ajánlatos a következő módot követni:

(1) Először felindítjuk a tökéletes bánatot:

„Urunk, Jézus Krisztus! Te a mi vétkeinkért vállaltad a keresztút szenvedéseit. Teljes szívből bánom minden bűnömet, melyekkel Téged, végtelenül jó és szeretetre méltó Istentem, megbántottalak. Most követni akarlak a kereszthúton, hogy kifejezzem őszinte hálámat és szeretetemet irántad. Kérlek, fogadd ezt engesztelésül mind a saját vétkeimért, mind mások bűneiért. Add meg lelkem üdvösségére, vagy egy tisztítótüzhöz szenvedő lélek javára azt a bűcsút, amit Egyházad által a keresztút végzőinek megengedtél. Amen.”

- (2) *Minden stáció előtt térdet hajtunk s így mondjuk:*
Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged, mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!
- (3) *Néhány percig szemléljük minden egyes stáció képét és elgondolkodunk az eseményről, ami ott történik.*
- (4) *Egy-egy stáció végén elmondunk egy Miatyánkot és Üdvözlégyet. Az egész keresztút végén ugyanezt imádkozzuk a pápa szándékára, aki Krisztus földi helytartója. Ezzel kifejezzük az Egyházzal való közösségünket és hűségünket. Ez is feltétele annak, hogy a teljes búcsút elnyerjük.*

Beteg és idős emberek, vagy akiket súlyos okok akadályoznak nem tudnak a templomba menni, hogy ott végezzék a megszentelt keresztutat. Pedig éppen ők osztoznak legjobban a keresztet hordozó Jézus sorsában. Ezért az Egyház megkönnyítette számukra ezt a gyakorlatot s a búcsú elnyerését. Elég, ha egy feszületet vagy rózsafüzért tartanak a kezükben, amely erre a szándékra van megáld-

va, és így gondolatban követik Jézust a keresztúton.

Ezt a füzetet azzal a szándékkal készítettük, hogy mindnyájunknak segítsen a keresztút áldásos végzésében. A betegek és öregek is sok lelki vigaszt és erőt meríthetnek belőle.

Végül érdemes megjegyezni, hogy a keresztút valóban „lelkigyakorlat”: szemlélődés, elmélkedés és imádság. Mintha ugyanabban az időben személyesen jelen lennék, úgy nézek minden eseményt, látom magam előtt az embereket és hallom hangjukat.

A „kontemplatív” vagyis szemlélődő élet titka az egyidejűség. A múlt és jövő eseményei különös módon összefonódnak a jelenidőben, látjuk a legmélyebb összefüggéseket. Mekkora lelki öröm ez a világos-látás!

Jézus élete tökéletesen „kontemplatív” volt. Születésétől kezdve állandóan a kereszt és feltámadás szemléletében élt. Ezt az istenem-beri öntudatot sugározza minden szava és tette. Többször is részletesen beszélt jövő sorsáról, hogy felkészítse barátait a nehéz napokra. Tudta, hogy szenvedése óráiban már nem lesz sem ideje, sem ereje, hogy magyarázzon nekik. De akkor ők emlékeznek majd

minden korábbi szavára s tetteire, és így lassan felfogják a keresztt és feltámadás misztériumát.

Ha megfontoljuk ezt a tényt, megérthetjük, hogy a keresztút egyes állomásain valóban Jézus korábbi szavai visszhangzanak.

Amikor Jézus szótlanul háromszor is összeroskad a keresztfá súlya alatt, ugyanaz ismétlődik szívében, amit előző éjjel átélt az Olajfák hegyén. Most vonzó példájával mutatja azt a hitet és szeretetet, amelyet hirdetett. Ezt látjuk azokban a prófétaik zsoltárokban is, amelyeknek egy-egy mondatát hangosan megismétli a kereszten. Gondolhatjuk, hogy ezeket a zsoltárokat akkor végig elmondja magában. Ő jól tudja, hogy minden beteljesedik. Hiszen ő maga volt az, akiről a prófétákban működő Lélek „előre hirdette a Krisztusra váró szenvedést és a rákövetkező megdicsőülést” (1 Pt 1, 11).

Hasonlóképpen, amikor Szűz Máriának szótlanul kell néznie fia szenvedéseit, lelkében visszhangzanak az angyali üdvözlés és a gyermek Jézus szavai is, mindaz, amit azóta „szívében őrzött” (Lk 2, 52).

Jézus földi életének csúcspontja a keresztség volt. Szinte minden szava és tette ebben az áldozatban sűrűsödik. Ezért amikor a keresztséget így szemlélődve végezzük, újra és újra eszünkbe jutnak korábbi szavai és tettei, melyeket ezen az úton egyre világosabban megértünk.

1.

**Jézust
halálra
ítélik.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Jeremiás prófétától:

Olyan lettem, mint a szelid bárány, melyet
vágóáldozatra visznek. És nem tudtam,
hogy kigondolták felőlem tervüket: „Vágjuk
ki a fát erejének teljében, irtsuk ki gyöke-
restül az élők földjéből és nevére se emlé-
kezzenek többé!” (11, 19–20)

Az evangéliumból:

Akkor Pilátus, látván, hogy semmire sem megy, s hogy egyre nagyobb lesz a tömeg, vizet hozatott, megmosta kezét a nép előtt és azt mondta: „Én ártatlan vagyok ennek az igaznak véréből, ti lássátok”. És a nép így válaszolt neki: „Az ő vére mirajtunk és a mi fiainkon!” Pilátus akkor átadta nekik Jézust, hogy megfeszítsék őt. (Mt 27, 24–26)

Könyörögjünk.

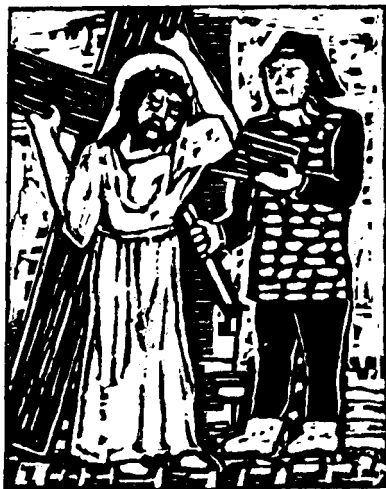
Tekints le, kérünk, Urunk, házad népére, melyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem habozott magát az ártóknak kezébe adni, és a keresztnak kínzóeszközét magára venni. Ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Áll a gyötrött Istenanyja,
Kín az arcát könnybe vonja.
Úgy siratja szent Fiát.

2.

**Jézus
vállára
veszi
a
keresztet.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Hallgassatok rám, szigetek, figyeljetek rám
távoli népek! Az Úr mondta nékem: „A szol-
gám vagy te, benned fogok megdicsőülni!”
És én mondtam: „Hiába fáradoztam, oktala-
nul és hasztalan emésztettem föl erőimet.
Mindazonáltal ítéletem az Úrnál van, és ju-

talmam az én Istenemnél.” És annyira megbecsült az Úr, hogy ezt mondta: „A nemzetek világosságául adlak téged, hogy üdvösségem elérjen mindenhová a föld végső határáig.” (49, 1–6)

Az evangéliumból:

Jézus a keresztyét hordozva kiment a Kálvária nevű helyre, melyet héberül Golgotának, azaz Koponyahelynek neveztek. (Jn 19, 17)

Könyörögjünk.

Mindenható örök Isten, kinek akaratából a mi Megváltónk emberré lett és vállalta a kereszthalált, hogy megtanítson minket az alázatra, kérünk, engedd, hogy követni tudjuk Őt és részünk lehessen föltámadásában is. Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!
könyörülj rajtunk!

Gyász a lelkét meggyötörte,
Kín és bánat összetörte,
Törnek éle járta át.

3.

**Jézus
először
esik el
a
kereszt
súlya
alatt.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Ezeket mondja az Úr a lélekben megalázott-
nak, a nép körében megvetettnek, akit a ha-
talmasok szolgának néztek: „Királyok kel-
nek föl előtted trónjukról, és fejedelmek bo-
rulnak le előtted az Úr miatt, aki hűséges,
Izrael Szentje miatt, aki kiválasztott téged.

A nép szövetségévé teszek, hogy föltámaszd az országot és szétoszd az örökséget!” (49, 7–8)

Szent Pál korintusiakhoz írt leveléből:

Kedvemet lelem a nélkülözésben, az üldözésben és a szorongatásban, melyeket Krisztus szeretetéért viselek. Mert amikor gyöngé vagyok, akkor vagyok erős. (2 Kor 12, 10)

Könyörögjünk.

Istenünk, ki Fiad elesettségében fölemelted az elesett világot, vigasztald híveidet, szabadíts meg minket a második haláltól, és tégy méltóvá az örök boldogságra.

Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ó mily nagy volt ama drága
Szüzanya szomorúsága
Egyszülött szent magzatán.

4.

Jézus találkozik Édes- anyjával.

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Sokan álmélkodnak rajta, mert annyira elcsúfították, hogy szinte nincs is emberi külseje és emberi arca. Felnövekedett az Úr színe előtt, mint gyöngye vessző, mint hajtás a szomjas földből. Nem volt szépsége, sem ékessége, hogy csodáljuk, nem volt tekintélye, hogy becsüljük őt. (52, 14; 53, 2-3)

Szent Lukács evangéliumából:

Az agg Simeon megjövendölte Máriának, Jézus Anyjának: „Sokaknak romlására és sokaknak föltámadására lesz Ő Izraelben. Jel lesz, amelynek ellene mondanak, s a te lelkedet is tör járja át, hogy kinyilvánuljon sok szívnek gondolata”. (2, 34–35)

Könyörögjünk.

Urunk, Jézus Krisztus!

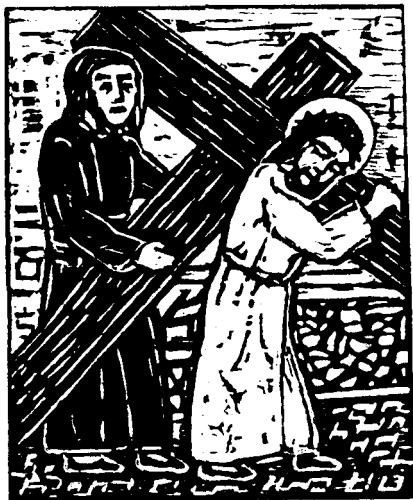
Kínszenvedésed idején Simeon jövendölése szerint a fájdalom töre valóban átjárta Szűz Anyád szívét. Megemlékezve az ő lelki vértanúságáról könyörögve kérünk, segíts minket, hogy szenvedésed ne legyen haszontalan számunkra. Aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Mennyit sirt és hogy kesergett
Látván azt a nagy keservet,
Azt a nagy kint szent Fián.

5.

**Cirenei
Simon
segíti
vinni
Jézus
keresztjét.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Jeremiás siralmaiból:

Én vagyok az a férfi, kit Isten haragjának
vesszeje ínséggel sújtott. Hajtott engem, és
sötétségbe és nem világosságra vezetett.
Elzárta utaimat négyszögű kövekkel és ös-
vényeimet fölforgatta. Betöltött engem ke-
serűséggel és örömmel részegített. (3, 1–2. 9. 15)

Az evangéliumból:

Jézus így szólt tanítványaihoz: „Aki nem veszi föl a keresztyét minden nap és nem jön utánam, nem méltó hozzám.”

Miután Jézus vállára tették a keresztyét, elvezették, hogy megfeszítsék. Miközben kifelé mentek a városból, találkoztak egy arra menő emberrel, Cirenei Simonnal. A katonák őt kényszerítették, hogy vigye a keresztyét Jézus után. (Lk 14, 27. Mt 27, 32)

Könyörögjünk.

Istenünk, tekints jóságosan a te népedre, engesztelődj meg irántunk, és térítsd hozzád lázadó akaratunkat. Krisztus, a mi Urunk által. Amen

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ki ne sírna, melyik ember,
Hogyha ennyi gyötrelemben
Látja lankadozni őt.

6.

**Veronika
megtörli
Jézus
arcát.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Kicsoda ez, aki vérpiros ruhában jön?

– Én, aki igazságot szólok, ki szabadulást
ígérek és van hatalmam megszabadítani!

– Miért piros hát a ruhád, és miért olyan a
köntösöd, mint aki piros szőlőt taposott a
présben?

– A vér festette meg ruhámat, attól lett foltos köntösöm, mert enyéim megváltásának ideje elérkezett. (63, 1–3)

Az evangéliumból:

Jézus így szólt: Aki csak egy pohár vizet ad inni egynek a legkisebbek közül, mert az én tanítványom, bizony mondom nektek, nem marad el jutalma. (Mt 10, 42)

Könyörögjünk.

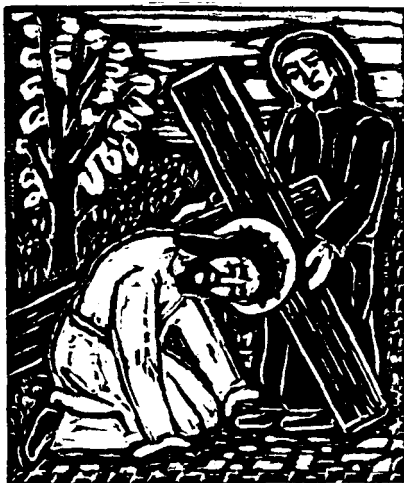
Istenünk, Oltalmazónk! Fordulj felénk és nézz a te Krisztusod arcára, aki az egész emberiség üdvösségeért föláldozta magát, s veled él és uralkodik mindörökkön örökké. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ki ne sirna Máriával,
Hogyha látja szent Fiával
Szenvedni a szent Szülőt?

7.

Jézus másod- szor esik el.

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Elhagyott engem az Úr és megfélekedtem rólam! – Vajon megfélekedhet-e az aszszony a csecsemőjéről, hogy ne könyörüljön méhének magzatán? De még ha meg is feledkeznék róla, én terólad el nem feledkezem. Mert én vagyok az Úr, és nem szégyenülnek meg, akik bennem biznak! (49, 14–15)

Az Evangéliumból:

Jézus így imádkozott:

Atyám, neked minden lehetséges! Távoztasd el tőlem ezt a kelyhet!

Mindazonáltal ne az legyen, amit én akarok, hanem amit te! (Mt 26, 42)

Könyörögjünk.

Kérünk, Istenünk, irgalmazz a te népednek, és a szorongatásban, mellyel megpróbálsz minket, adj nekünk enyhülést. Krisztus, a mi Urunk által.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Népét hogy megmossa szennytől,
Látta tenger gyötrelemtől
Roskadozni Jézusát.

8.

**Jézus
találkozik
a síró
asszo-
nyokkal.**

**Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Zakariás prófétától:

Ezt mondja az Úr: Azokban a napokban ki-
árasztom majd Dávid házára és Jeruzsálem
lakóira a kegyelem és az imádság lelkét. És
föltekintenek arra, akit átszegeztek, és si-
ratni fogják, miként az egyszülöttet siratják,
és bánkódnak fölötte, miként az elsőszülöt-
tet gyászolják. (12, 10–11)

Az Evangéliumból:

Jézus így szólt a síró asszonyokhoz: „Jeruzsálem leányai, miattam ne sírjatok. De sírjatok magatok és fiaitok miatt! Mert íme napok jönnek, amikor majd azt mondjátok: Boldogok a magtalanok, akik nem szültek és nem szoptattak! Akkor majd kezdik mondani a hegyeknek: Omoljatok ránk! – és a halmoknak: Tarkarjatok el! Mert ha így tesznek a zöldező fával, mi lesz a sorsa az elszáradtnak?! (Lk 23, 27–31)

Könyörögjünk.

Istenünk, ki irgalmas vagy azokhoz, akik hisznek benned, add kérünk, hogy megszírássuk bűneinket és kiérdemeljük vigasztalásod kegyelmét. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Látta édes egyszülöttét,
Halálos nagy elepedtét,
Látta, hogy halálra vált.

9.

**Jézus
harmad-
szor
esik el.**

**Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Jeremiás Siralmaiból:

Ó, ti mind, akik általmentek az úton, nézzé-
tek és lássátok, van-e az enyémhez hason-
ló fájdalom, melyet az Úr készített nekem,
mellyel haragjának napján megfenyített?
Tüzet küldött a magaságból és csontjaimba
bocsátotta, elhagyottá tett és egész nap

keserőség borít. Népem minden bűnét a vállamra rakta. Elgyengítette erőmet, hogy ne tudjak fölemelkedni. (1, 12, 14)

Az Evangéliumból:

Jézus így szólt tanítványaihoz:

Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek. A lélek ugyan kész, de a test gyöngye. Ezután újra így imádkozott:

„Atyám, ha nem múlhat el ez a kehely anélkül, hogy kiigyam, legyen meg a te akaratod!”

(Mt 26, 38, 41)

Könyörögjünk.

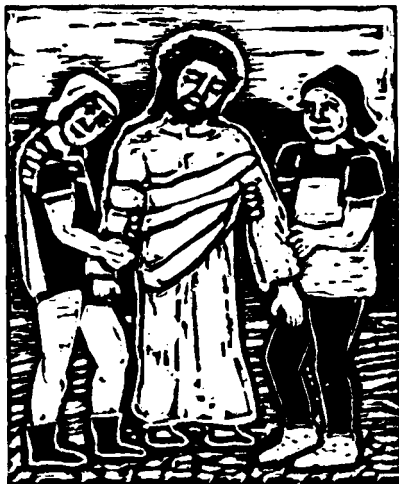
Istenünk, fordítsd felénk irgalmas szemedet, és add, hogy bűneinkért bocsánatot nyerve szabad szívvel szolgáljunk neked. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk Uram!

Könyörülj rajtunk!

Szeretetnek szent kútforrása,
Fájdalomnak éles töre
Járjon át a lelkemen.

10.

**Jézust
megfoszt-
ják
ruháitól.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Báruk prófétától:

Levettem a békesség hosszú ruháját és
vezeklő szőrruhát öltöttem magamra. Kiál-
tok az Örökkévalóhoz, hogy szabadítson
meg ellenségeim kezéből! (84, 20–21)

Az Evangéliumból:

A katonák elosztották maguk között Jézus ruháit, minden katonának egy részt. Fogták a köntösét is, de a köntös varratlan volt, egy darabban szöve fölülről az aljáig. A katonák azt mondták egymásnak: „Ne szaggassuk el, hanem vessünk rá sorsot, kié legyen.”

Így teljesedett be az Írás: „Elosztották maguk között ruháimat, és köntösömre sorsot vetettek.” (Jn 19, 23–24)

Könyörögjünk.

Istenünk, Fiad szenvedésével megszabadítottál minket az örök haláltól. Kérünk, segíts, hogy méltó választ adjunk e nagy kegyelemre, és a te erőddel szentek lehessünk. Krisztus a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Hogy szívemben lángra kelne
Krisztusomnak szent szerelme.
Segíts néki tetszenem!

11.

Jézust keresztre feszítik.

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk,
ki-ki a maga útjára tért. Az Úr pedig reá rak-
ta mindannyiunk gonoszságát. Feláldozta-
tott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta
meg a száját. Az én népem bűneiért sebez-
ték halálra. (53, 6–8)

Az Evangéliumból:

Amikor megérkeztek a Golgota nevű helyre, mirhával kevert bort adtak Jézusnak inni, de ő megízlelve nem akarta azt meginni. Azután keresztre feszítették őt és a gonosztevőket is, egyiket jobbról, a másikat balról. Így teljesedett be a próféta jóvendőlése: „Gonosztevők közé számították”. Jézus akkor fölkiáltott: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!” Pilátus táblát íratott és a keresztre tétette: „Názáreti Jézus, a zsidók királya”. (Mk 16, 22, 28)

Könyörögjünk.

Istenünk, védelmezd a szent kereszttel népedet minden ellenséges támadástól, hogy méltón szolgálhassunk neked. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Én szívembe jól bevéssed,
Szüzanyám, nagy szenvedésed
S az átvertnek sebeit.

12.

**Jézus
meghal
a
kereszten.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

A 21. zsoltárból:

Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?
Messze van szabadulásom jajgatásom
szavától. Kutyák falkája vett körül, gonosz-
tevők gyülekezete lepett el engem. Átlyug-
gatták kezeimet és lábaimat és megszá-
málták minden csontomat.

Az Evangéliumból:

A kilencedik óra táján Jézus hangos szóval

felkiáltott: „Éli! Éli! Lamma szabaktani?” – vagyis: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” Ennek hallatára néhányan az ott állók közül megjegyezték: „Ez Illést hívja”. Ezután Jézus, mivel tudta, hogy minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: „Szomjazom!” Volt ott egy ecettel teli edény. Egy az ott lévők közül gyorsan odafutott, ecetbe mártott egy szivacsot, és nádszállra tűzve inni adott neki. A többiek pedig mondták: „Lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa?” Mikor tehát Jézus az ecetet megízlelte, így szólt: „Beteljesedett!” E szavakkal lehajtotta fejét és kilehelte lelkét.

(Mt 28, 45–50)

Könyörögjünk.

Istenünk, tekints a te népedre, mely áhítattal emlékezik Fiad szenvedésére és halálára. Áraszd el áldásoddal, irgalmaddal és vigasztalásoddal. Krisztus, a mi Urunk által.
Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Gyermekednek, a sebzettnek,
Ki miattam szenvedett meg,
Osszam meg gyötrelmeit.

13.

Jézust leveszik a keresztről.

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Megvetett volt, utolsó az emberek között, a
fájdalmak férfia, a betegség ismerője. És mi
elrejtettük előle arcunkat, lenézett volt, nem
becsültük semmire. Valójában a mi beteg-
ségeinket viselte és a mi fájdalmainkat hor-
dozta. (53, 3.)

Az Evangéliumból:

A zsidók, mivel a húsvéti készület napja volt, hogy a testek ne maradjanak szombaton a kereszten, kérték Pilátust, töresse meg láb-szárcsontjukat, és vétesse le őket a keresztről. Jöttek tehát a katonák és eltörték a láb-szárát előbb az egyiknek, majd a másiknak azok közül, kiket Jézussal együtt feszítettek keresztre. Amikor Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt. Ezért nem törték el a láb-szárát, hanem a katonák közül az egyik lándzsával átszúrta az oldalát, melyből azonnal vér és víz folyt ki. (Jn 19, 31–34)

Könyörögjünk.

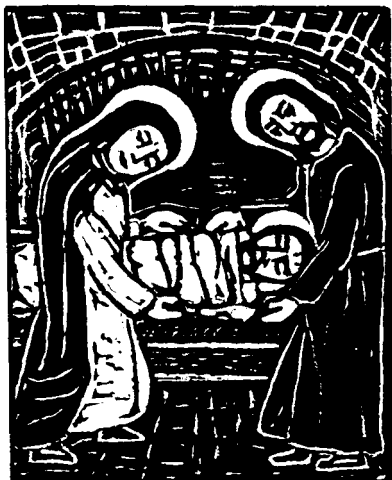
Úristen, aki nem akarod halálunkat, hanem azt akarod, hogy megtérjünk és éljünk, tekints gyarló szolgáidra, hogy nagy irgalmasságodért bűneink bocsánatát és a halálig tartó állhatatosságot elnyerjük. Krisztus, a mi Urunk által. Amen

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Add meg, kérlek, hogy míg élek,
Együtt sírjak mindig véled
S azzal, ki a fán eped.

14.

**Jézust
sírba
helyezik.**

**Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad
a világot!**

Izaiás prófétától:

Gonosztevők között temették el, és a gazdagok között van az ő sírja, mert nem követte el gonoszságot, sem hamisság nem volt a szájában. És miután odaadta életét engesztelésül, hosszúéletű ivadékot lát és az Ur akarata az ő keze által teljesül. Lelkének küzdelméért meglátja majd a világosságot és betelik vele. (53, 8–11)

Az Evangéliumból:

Ezek után Arimateai József elment Pilátushoz és elkérte Jézus testét. Pilátus csodálkozott, hogy Jézus már meghalt. Hívatta a századost és megkérdezte tőle, valóban meghalt-e már. És miután a századostól megtudta, hogy valóban meghalt, odaadta a testet Józsefnek. Az elment és levette Jézus testét a keresztről.

Odajött Nikodémus is, és hozott magával száz font mirha és áloé keveréket. Fogták Jézus testét és a fűszerekkel együtt gyolcsba göngyölték, ahogy a zsidóknál temetni szokás.

Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sírbolt, melybe még senkit sem temettek. Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt abba helyezték Jézust. Nagy követ hengerítettek a sír bejárata elé, és elmentek. (Mk 15, 42–47.

Jn 20, 38–42)

Könyörögjünk.

Mindenható irgalmas Isten, ki szent Fiad szenvedésével és halálával megváltottál minket, kérünk, őrizd bennünk irgalmad művét, hogy akik részesednek a megváltás misztériumában, hozzá méltón éljenek.

Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

A keresztnél véled állni,
Gyászban véled egygé válni:
Erre üz a szeretet.

Befejező imádság

**Tekints le, kérünk, Uram, családdra, amelyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem této-
vázott magát a bűnösök kezére adni, és a
kereszt gyötrelmét elvállalni! Kérve ké-
rünk Urunk, Jézus Krisztus, legyen erőnk
keserves kínszenvedésed; az védjen, őriz-
zen és oltalmazzon meg minket. Szent se-
beid legyenek az étel és ital, amely táplál
és gyönyörködtet. Hulló szent véred le-
gyen minden vétkünk tisztogatója és elég-
tétéle. Halálod legyen örök dicsőségünk.
Amen.**

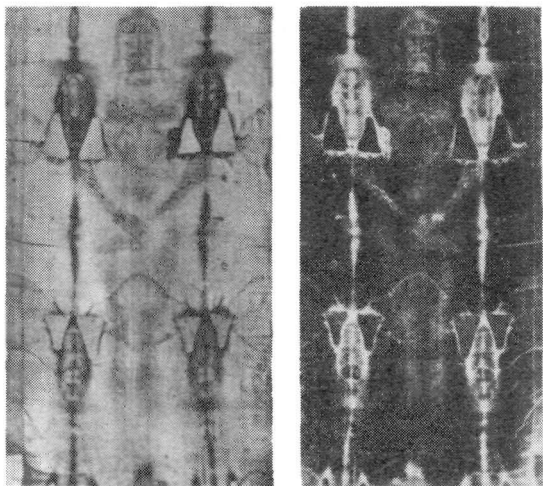
A Szentatya szándékára a teljes bűcsű elnye-
réséért:

Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

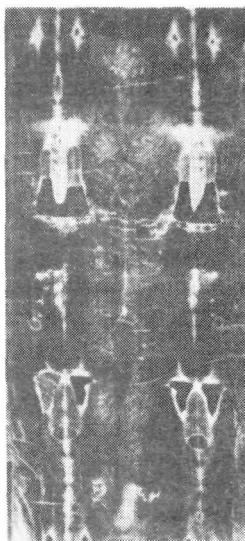
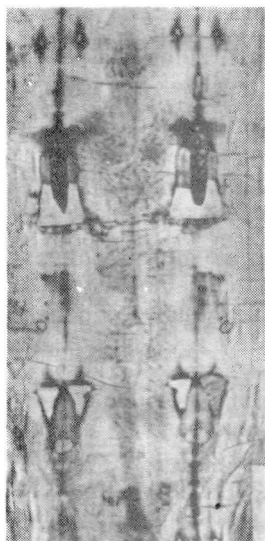

A TURINI SZENT LEPEL

A hagyomány szerint Jézus halottasleple volt. Mind a négy evangélium megemlíti a kendőt és a gyolcsokat, amiket Jézus temetésénél használtak. János apostol kiemeli, hogy Péterrel együtt megtalálták a sírban a kendőt, amely Jézus fejét s arcát fedte „és ez nem a gyolcsok között volt, hanem külön összehajtva más helyen”. (Jn 20,7; Lk 24, 12; Mk 15, 46; Mt 27, 59)

A baloldali kép a test lenyomatát mutatja, ahogy az a lepelén látható. A jobboldali kép negatív filmen látható, ez a test pozitív képe: a bal kéz a jobb kézen fekszik, és az eredetileg sötét vérnyomok itt világos foltok. Élesen kirajzolódnak a sebhelyek a töviskorona, a lándzsadöfés, a szegek és egyéb sérülések nyomán. – A háromszögű foltok később kerültek a lepelre, amikor egy tűzvész után kijavították az égési károkat.

Ez a lepel másik fele, ahol a háton lévő sebek nyomai látszanak. A fejbőr erősen vérzett a tövises szúrásától. A korbácsolás nyomait mutatják a ferde vonások két-két ponttal a hát mindkét oldalán egészen le a lábszárakig. Több mint 120 ilyen sebhely látható. Ezek pontosan megfelelnek a régi római korbácsoknak, melyek három szíjból álltak s a szíjak végére két-két vasgolyó volt kötve. Az áldozatot két höhér korbácsolta, az egyik jobbról s a másik balról.

Ha meg akarjuk érteni ennek a lepelnek jelentőségét és értékét, ismernünk kell a korabeli temetés módját, a lepel történetét s a kutatások eredményeit. A következő fejezetekben csak egy rövid vázlatot adhatunk.

1. A TEMETÉS

Jézus temetésére igen rövid idő jutott. Péntek délután háromkor halt meg. Aztán legalább másfél órába került, míg József megkapta Pilátus engedélyét, megvette a leplet és visszaért a Golgotára. Az is időbe került, amíg kihúzták a szegeket a keresztfából és levették Jézust. Naplementéig, este 6 óráig készen kellett lenniük a temetéssel, a szombati munkatilalom törvénye miatt. Ezért nem volt idejük, hogy lemossák a vért s izzadságot Jézus testéről és bebalzsamozzák illatos olajokkal, a szokások szerint. Csak a mirhából s aloéból készített fűszert alkalmazták, hogy ez legalább néhány napig semlegesítse a holttest izzadmányait.

Ezeknek a tényeknek köszönhető, hogy az egész test a sebekkel együtt tisztán rányomódott a lepelre. A temetéshez lenvásznakat használtak: a kb. 4 m hosszú és 1 m széles kendőt (sudarium) vászon-szalagokkal vagy gyolcsokkal (linteamina) kötözték a holtestre.

A nagy leplet leterítették a földre és mirha-aloeport szórtak rá. Aztán az egyik felére fektették a

holttestet s azt is beszórták a fűszerrel. A lepel másik felét a fejen átvetve ráterítették testre. Végül a gyolcsokkal szorosan átkötözték a halottat és így a belső lepel rátapadt az arcra s a test minden részére.

Szent János hangsúlyozza evangéliumában, hogy ezt a belső leplet összehajtogatva talájták egy külön helyre téve a sírboltban (Jn 20, 10). Ez vasárnap reggel történt, miután az asszonyok jelentették az apostoloknak, hogy a sirt üresen találták. Az asszonyok már kora hajnalban kimentek a sírhoz, hogy megmossák és bebalzsamozzák Jézus testét. Mivel azonban nem találták ott, először arra gondoltak, hogy talán ismeretlen tettesek ellopták. De ha ellopták volna, nem hagyták volna ott a lepleket. A lopás azért sem volt lehetséges, mert a sírkamra bejáratát egy nagy kötömbbel lezárták, lepecsételtek és katonákkal őriztették (Mt 27, 60–66).

A sírban talált leplet Péter és János biztosan magukkal vitték. Hiszen nem csak az üres sír, hanem sokkal inkább ez a „külön összehajtott kendő” volt az első bizonyíték számukra, hogy Jézus valóban feltámadt. Ő pedig még aznap este megjelent nekik (Jn 20, 19).

2. A LEPEL TÖRTÉNETE

1978-ban volt 400 éve, hogy a leplet a torinói Szent János dómban helyezték el. Ebben az évben kivették a zárt ereklyetartóból és kiállították közszemlére. Ekkor kapott engedélyt egy 36 tagú tudományos bizottság is, hogy felülvizsgálják az ereklye valódiságát és eredetét. A bizottság tagjai kiváló történészek, teológusok, orvosok, biológusok, kémikusok és fizikusok voltak. 1981 őszéig számos újság és TV-adás közölt beszámolókat a munkájukról.

Írásos hagyományok szerint a lepel Kr. u. 33-ban kerülhetett Jeruzsálemből Edesszába (Urfa a mai Törökország keleti részén). A 72 tanítvány egyike vihette oda a kendőt „a Megváltó képmásával” Abgár királynak, aki súlyos beteg volt. Miután a király megérintette a „szent kendőt”, meggyógyult és mint hívő meg is keresztelkedett.

Amikor aztán Kr. u. 51-ben elkezdődött a keresztények üldözése, a kendőt elrejtették ott a nyugati városkapu egyik falmélyedésében. Állítólag ott is maradt befalazva 500 éven át. Akkor találták meg, amikor egy földrengés és árvíz után 525-ben elkezdtek a város újjáépítését. Később a bizánci csapatok megszállták az edesszai tartományt, és az értékes ereklyét elvitték Konstantinápolyba. Itt a

bazilika főoltárán helyezték el úgy, hogy csak az arc lenyomatát lehetett látni az összehajtott lepelelen. Egy feljegyzés szerint úgy tisztelték ezt a bizánci egyházban, mint „Krisztus képmását, amit nem emberkéz alkotott”.

A lepel 1204-ben került Franciaországba. A savoyai keresztes vitézek hozták magukkal, miután visszafoglalták Konstantinápolyt a mohamedánoktól. Ettől kezdve a savoyai hercegség, a későbbi olasz királyi ház volt a „szent lepel” tulajdonosa és őrzője.

Egy ezüstitálában tartották az ereklyét a chambéryi vár kápolnájában. Itt érte a tűzvész 1532-ben. Mire a ládát kimentették a tűzből, az ezüst már megolvadt az egyik sarkán és szimmetrikusan lukakat égetett az összehajtogatott lepelelen. Ezeket a chambéryi apácák befoltozták a háromszögű vázszondarabokkal, melyek a lepel mindkét szélén láthatók. A test legfontosabb lenyomatai nem sérültek meg a tűzvészben.

1578-ban ünnepélyes keretek közt vitték át a leplet Torinóba, a hercegség olaszországi székhelyére. Felelős őrzője ezentúl a mindenkori torinói érsek lett.

1983-ban elhunyt a Savoyai-család utolsó tagja, Umberto volt olasz király, és végrendeletében a Vatikánra hagyta az ereklyét. II. János Pál pápa elfo-

gadta és elrendelte, hogy tovább is a torinói székesegyházban őrizték.

Jézus kereszthalálának 1900-éves emlékét az Egyház 1933-ban ünnepelte. Ez év március 25 -én XI. Pius pápa meghirdette a Szentévet és ugyanakkor megbízott néhány szakembert, hogy alaposabban vizsgálják meg a turini lepel eredetét. Ekkor készítették az első részletes fényképeket és nagyításokat is. Minden jel arra mutatott, hogy lepel nem hamisítás, hanem valódi halottaslepel, amelybe egy keresztfeszített férfit temettek.

Az utolsó 400 éven át már husz pápa vallotta sok püspökkel és szenttel együtt, hogy a turini lepel hihetőleg azonos azzal a kendővel, amelyről Szent János beszél az evangéliumában (20, 7). Valódiságát senki sem tudta megcáfolni. XI. Pius pápa is csatlakozott elődei meggyőződéséhez és egy külön imát írt az értékes ereklye tiszteletére. Ezzel az imával zárta le a szentévet 1934 március 30-án, nagypéntek délután:

Úrunk Jézus Krisztus! E lepel által, mely szent testedet takarta a kereszthalál után, földi életed és nagy szereteted látható jeleit hagytad ránk. Kérünk Téged, megváltó szenvedésed érdemei által, amiről a lepel tanúskodik, adj nekünk is részt örök dicsőségedben a feltámadás napján! Ki élsz és uralkodol most és mindörökké. Amen.

3. AZ ÚJABB KUTATÁSOK EREDMÉNYE

Az 1978-as kutató csoport igen alapos vizsgálatokat végzett a legmodernebb fizikai műszerek segítségével.

Elektromikroszkóppal felnagyították a szövet rostjaihoz tapadt porszemeket és virágport. Megállapították, hogy ezek egy része csakis Jeruzsálem-ből származhat, másutt nem található. Több mint 200 különböző növényi maradványt azonosítottak. Ezek igazolják a lepel hosszú útját a Golgotától a torinói székesegyházig.

A varratlan lepel 434 cm hosszú és 110 cm széles. Eredeti damaszkuszi kéziszőttés. Szövési mintája az ún. „átlós halszáлка-minta”, amely Nyugaton ismeretlen volt a 14. századig.

Újabb fényképeket készítettek infravörös átvilágításban. Így a sebek és vérfoltok még élesebben kirajzolódtak. Az orvosok csodálkozva vizsgálták a lenyomatok anatómiai tökéletességét, és pontosan meg tudták állapítani a testen látható sérülések eredetét s klinikai jelentőségét. A sötét foltokban emberi vérsejtek maradványait találták. Az egész lepelel csak valódi vérfoltok vannak, de semmi mesterséges festék nem található. Ki van zárva, hogy egy középkori festőművész készítette volna, amint korábban egyesek gondolták.

A lenyomatok a szövetrostok oxidációja útján jöttek létre, amit bizonyos savak okoztak. A vér és izzadság aminosavat tartalmaz. Az aminosav a mirha-aloéval vegyülve egy rozsdabarna színanyagot képez, ami vízben oldhatatlan és nem lehet a szövetből kimosni.

Különösen nagy feltűnést keltettek azok a diaposzitiv képek, amelyeket egy elektronikus VP-8 képelemzővel készítettek. (Ez a műszer egy speciális sűrűség-mérő, ún. mikrodenzitóméter, amit az ürkutatásban használnak.) Amikor ezzel a készülékkel vizsgálták a leplet, a TV-ernyőn megjelent a holttest térbeli alakja, mint egy dombormű. Ez is döntő bizonyíték arra, hogy a lepelen látható kép nem festmény, hanem valóságos emberi test eredeti lenyomata.

A kutatók kijelentették: „Eddig még senki sem láthatta ilyen világosan s elevenen ennek a megkínzott és keresztre feszített embernek alakját, akinek még összetört s véres arcáról is emberfeletti erő és méltóság sugárzik!”

Ez a férfi 182 cm magas és kb. 40 éves volt. (Az orvosok megállapítása az áldozat életkoráról meg egyezik a ténnyel, hogy idősámításunk Krisztus születése után hét évvel kezdődik.)

A haj és a szakáll formája azt a jellegzetes viseletet mutatja, amely a galileai tanítók ismertetője volt. A férfi válla véresre van horzsolva egy kereszttel.

gerendájától. A térde szintén tele van horzsolással és sebbel, ami arra utal, hogy többször is elesett a nehéz gerendával. A hátán lévő sebek nyomába pontosan beleillik az ókori római korbácsokra erősített két fémgolyó.

Három szeggel feszítették a keresztfára: két szegget a két kéztöbe vertek, a csuklóizületek közé, nem a tenyérbe. A tenyérbe vert szegek nem tudták volna fenntartani a test súlyát. A harmadik szeggel a lábakat erősítették a fához úgy, hogy a bal lábfejet a jobb lábhoz fektették. Ezért a bal láb rövidebbnek látszik a lenyomaton, mert a holttest már merev volt, amikor a lepelbe takarták. – A mellkas jobboldalán, az 5. és 6. borda között egy 8 cm hosszú és 2 cm széles ovális sebhely látható. Ez a lándzsadőfés nyoma.

A lándzsa hegye a jobb felső szívkamrába talált, amely közvetlen a halál után még tele volt friss vérrrel. Ugyanakkor vizenyő vagy vérsavó gyülemlett fel a szívburokban és a tüdőben. (Szent János mint szemtanú mondja, hogy amikor a lándzsával megnyitották Jézus oldalát, azonnal víz és vér folyt ki. Jn 19, 34.) Az orvosok szerint ennek az lehet a magyarázata, hogy a keresztfeszítettek tetanuszgörcsben és fulladásban haltak meg.

A 3. századig többszáz embert feszítettek keresztre. Köztük azonban csak egy volt, akit a kivégzés előtt megkorbácsoltak s tövissel koronáztak, és akinek oldalát is átszúrták, miután látták, hogy „már kilehelte lelkét” . . .

A turini lepel megrázó erővel mutatja ma nekünk Jézus kinszenvedését, kereszthalálát és feltámadása tényét is. Mindaz, amit leolvashatunk róla, pontosan megegyezik az evangéliumok beszámolóival.

A szakemberek szerint a holttest legfeljebb csak 40 órát tölthetett a lepelben. Ha tovább lett volna benne, akkor a lenyomatok elmosódtak volna a holttest fokozódó bomlása miatt. – Jézust péntek este hat óra körül tették a sírba, és vasárnap hajnalban már nem volt ott. Tehát kb. csak 33 órát pihent a teste a lepelben.

A bizottság ezzel a mondattal fejezte be jelentését: Bár az eredmények meggyőzően igazolják a lepel valódiságát, a ténye és története mégis csak misztérium marad...

Aki elmélyedve tudja szemlélni a turini lepelen látható arc fenséges vonásait, megérzi, hogy ez az arc némán is hirdeti a hitvallásunk alapvető igazságát:

FELTÁMADT A HARMADIK NAPON!

Hiszek a feltámadásban és az örök életben!

